

गुराँस राजपत्र

गुराँस गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: १०

संख्या: ४४

मिति: २०८३/०६/०२

भाग: २

गुराँस गाउँपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

सीमा गेट तथा पहिचान स्तम्भ निर्माण एवं सञ्चालन कार्यविधि, २०८३

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गुराँस गाउँपालिकाले सीमा गेट तथा पहिचान स्तम्भ निर्माण एवं सञ्चालन कार्यविधि, २०८३ जारी गरेको छ ।

गुराँस गाउँपालिका

सीमागेट तथा पहिचान स्तम्भ निर्माण एवं सञ्चालन कार्यविधि, २०८३

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०८३/०५/२४

प्रमाणीकरण मिति: २०८३/०६/०२

प्रस्तावना:

गुराँस गाउँपालिकाको ऐतिहासिक, भौगोलिक, सांस्कृतिक, प्राकृतिक तथा सामाजिक पहिचानलाई उजागर गर्न, पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न तथा स्थानीय गौरवको संरक्षण गर्न गाउँपालिकाका विभिन्न महत्वपूर्ण स्थानहरूमा पहिचान स्तम्भ निर्माण, मर्मत-सम्भार तथा सञ्चालन व्यवस्थापनलाई सुव्यवस्थित र पारदर्शी बनाउन आवश्यक भएकाले;

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ तथा दफा १०२ (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गुराँस गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गरेको छ।

परिच्छेद-१: प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम "गुराँस गाउँपालिका सीमा गेट तथा पहिचान स्तम्भ निर्माण एवं सञ्चालन कार्यविधि, २०८३" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि गुराँस राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि गुराँस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्रमा लागू हुनेछ।

२. परिभाषा:

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,—

(क) "गाउँपालिका" भन्नाले कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत दैलेख जिल्लामा अवस्थित गुराँस गाउँपालिका सम्झनु पर्छ।

(ख) "कार्यालय" भन्नाले गुराँस गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, रानीमत्ता, दैलेख सम्झनु पर्छ।

(ग) "गाउँ सभा" र "गाउँ कार्यपालिका" भन्नाले गुराँस गाउँपालिकाको गाउँ सभा र गाउँ कार्यपालिका सम्झनु पर्छ।

(घ) "सीमा गेट (Boundary Welcome Gate)" भन्नाले गाउँपालिकाको भौगोलिक प्रवेश बिन्दु वा छिमेकी स्थानीय तह/जिल्लासँग जोडिने मुख्य सडक क्षेत्रमा निर्मित वा निर्माण गरिने स्वागत द्वार सम्झनु पर्छ।

(ङ) "पहिचान स्तम्भ (Identity Pillar)" भन्नाले गाउँपालिकाका मुख्य चोक, प्रशासनिक केन्द्र, वडा सिमाना, धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूमा गाउँपालिकाको विशिष्ट पहिचान झल्काउन निर्माण गरिने संरचना सम्झनु पर्छ।

(च) "प्राविधिक शाखा" भन्नाले गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकास शाखा सम्झनु पर्छ।

(छ) "सडक अधिकार क्षेत्र (Right of Way)" भन्नाले सम्बन्धित सडक ऐन तथा नियम अनुसार तोकिएको सडकको केन्द्र रेखादेखि दायाँ-बायाँको भाग सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२: उद्देश्य तथा क्षेत्र अधिकार

३. उद्देश्यहरू:

यस कार्यविधिको कानूनी तथा प्राविधिक उद्देश्यहरू निम्न अनुसार रहेका छन्:

(क) गुराँस गाउँपालिकाको प्राकृतिक सौन्दर्य, गुराँसको फूल, कृषि उपज, स्थानीय कला तथा सांस्कृतिक धरोहरको एकीकृत प्रवर्द्धन गर्ने।

(ख) गाउँपालिकाको भौगोलिक सिमाना तथा पर्यटकीय/ऐतिहासिक स्थलहरूको स्पष्ट पहिचान र प्रामाणिक सिमानांकन कायम गर्ने।

(ग) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने सम्पूर्ण सीमा गेट तथा पहिचान स्तम्भहरूमा प्राविधिक एकरूपता, गुणस्तरीयता, टिकाउपन र सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने।

(घ) सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्दै व्यवस्थित पूर्वाधार विकासमा सहयोग पुऱ्याउने।

४. क्षेत्र अधिकार (Scope):

यो कार्यविधि गुराँस गाउँपालिकाको सिमानाभित्र पर्ने सम्पूर्ण राष्ट्रिय राजमार्ग, प्रादेशिक सडक, ग्रामीण सडक, पर्यटकीय मार्ग तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा निर्माण हुने सीमा गेट तथा पहिचान स्तम्भहरूमा अनिवार्य रूपमा लागू हुनेछ।

परिच्छेद-३: सीमा गेट (Welcome Gate) निर्माणका प्राविधिक तथा कानूनी मापदण्ड

५. स्थान छनोट तथा सडक अधिकार क्षेत्र:

(१) सीमा गेट निर्माण गर्दा सडकको भावी विस्तारलाई ध्यानमा राखी सम्बन्धित सडक नियमन गर्ने निकायसंग पूर्व-स्वीकृति लिनुपर्नेछ।

(२) सीमा गेटको पिलर वा संरचना सडक अधिकार क्षेत्र (Right of Way) भन्दा बाहिर वा स्वीकृत इन्जिनियरिङ नक्सा अनुसार नाली (Drainage) भन्दा बाहिर हुनुपर्नेछ।

(३) घुम्ती (Sharp Curve) वा दृष्टि ओझेल हुने (Blind Spot) स्थानमा सुरक्षाको दृष्टिले सीमा गेट निर्माण गर्न पाइने छैन।

६. संरचनात्मक नाप र उचाइ (Dimensions & Clearances):

(१) भित्री चौडाइ (Clear Width): दोहोरो लेनको सडकका लागि सीमा गेटको भित्री स्पष्ट चौडाइ न्यूनतम ८ (आठ) मिटर वा सम्बन्धित सडक हेर्ने निकायको कार्यविधि अनुसार हुनुपर्नेछ।

(२) भित्री उचाइ (Clear Height): ठूला तथा भारी सवारी साधन (Heavy Commercial Vehicles) निर्बाध रूपमा ओहोरदोहोर गर्न कम्तीमा ५.५ मिटर (साढे पाँच मिटर) को भित्री उचाइ खाली (Clear Height) राखिनुपर्नेछ।

७. संरचनात्मक सामाग्री तथा डिजाइन:

(१) फाउन्डेसन: भूकम्प प्रतिरोधी आर.सी.सी. (RCC Framework - Grade M20 वा सोभन्दा माथि) ढाँचामा सकेसम्म माटो परीक्षण (Soil Test) गरी तयार पारिनुपर्नेछ।

(२) उपरी संरचना: हेभी ड्युटी स्ट्रक्चरल स्टील (Structural Steel Frame) वा आर.सी.सी. कङ्क्रीट संरचना प्रयोग गर्न सकिनेछ।

(३) बाह्य फिनिसिङ: स्थानीय कला झल्काउन कुँदिएका प्राकृतिक ढुङ्गा (Stone Cladding), मौसम प्रतिरोधी (Weatherproof) पेन्ट वा आलुमिनियम कम्पोजिट प्यानल (ACP) प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

८. सांस्कृतिक चिन्ह, अक्षर र प्रकाश (Signage & Lighting):

(१) सीमा गेटमा अनिवार्य रूपमा देवनागरी (नेपाली) र अंग्रेजी भाषामा स्पष्ट अक्षर राखिनुपर्नेछ।

क) प्रवेशतर्फ: "गुराँस गाउँपालिकामा हार्दिक स्वागत छ" / "Welcome to Gurans Rural Municipality"

ख) प्रस्थानतर्फ: "गुराँस गाउँपालिकाबाट शुभ यात्रा / धन्यवाद"

(२) अक्षरहरू रातको समयमा स्पष्ट देखिने गरी ३D ब्याकलाइट वा रेफ्लेक्टिभ (Reflective) सामाग्रीबाट निर्माण गर्नुपर्नेछ।

(३) सौर्य ऊर्जा (Solar Backup): गेटमा प्रयोग हुने सम्पूर्ण लाइटहरूका लागि ग्रिड बिजुलीका साथै अनिवार्य ब्याकअपको रूपमा सौर्य ऊर्जा प्रणाली (Solar Street Lights) जडान गर्न सकिनेछ।

परिच्छेद-४: पहिचान स्तम्भ (Identity Pillar) निर्माण मापदण्ड

९. प्रयोग हुने स्थानहरू: पहिचान स्तम्भ निम्न स्थानहरूमा स्थापना गरिनेछ:

(क) गाउँपालिकाका विभिन्न वडा सिमानाहरू।

(ख) मुख्य प्रशासनिक परिसर, मुख्य बजार क्षेत्र, स्वास्थ्य चौकी, तथा विद्यालय नजिकका मुख्य चोकहरू।

(ग) ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोण (View Points) स्थलहरू।

१०. नाप, आकार र संरचना:

(१) उचाइ: जमिनको सतहदेखि न्यूनतम १० फिटदेखि अधिकतम १५ फिटसम्म हुनुपर्नेछ।

(२) आधार (Base): ३ फिट × ३ फिट वा ४ फिट × ४ फिटको आर.सी.सी. वा प्राकृतिक ढुङ्गाको गाह्रो भएको बलियो आधार हुनुपर्नेछ।

(३) शीर्ष भाग (Crown): स्तम्भको टुप्पोमा गुराँस गाउँपालिकाको लोगो, गुराँसको फूल वा स्थानीय पहिचान झल्किने ३D आकृति राखिनेछ।

(४) सूचना पाटी: स्तम्भको मध्य भागमा स्थानको नाम, समुद्री सतहबाट उचाइ, र ऐतिहासिक/सांस्कृतिक महत्त्व खुल्ने धातुको प्लेट राख्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-५: प्रशासकीय तथा योजना स्वीकृति कार्यविधि

११. पूर्वाधार योजना स्वीकृति र ३D डिजाइन:

(१) सीमा गेट वा पहिचान स्तम्भ निर्माण गर्नुअघि प्राविधिक शाखाबाट स्वीकृत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (DPR), ईन्जिनियरिङ नक्सा, लागत अनुमान (Estimate), र ३D मोडल तयार गरी गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृति लिनुपर्नेछ।

(२) गाउँपालिकाको पूर्वस्वीकृति बिना कुनै पनि सरकारी, गैरसरकारी वा निजी निकायले सीमा गेट वा स्तम्भ निर्माण गर्न पाउने छैन।

१२. जग्गाको स्वामित्व र वातावरणीय पक्ष:

(१) संरचना निर्माण हुने जग्गा अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक वा सरकारी हुनुपर्नेछ। यदि निजी जग्गामा निर्माण गर्नुपरेमा नियमानुसार निःशुल्क लगत कट्टा भएको हुनुपर्नेछ।

(२) निर्माण कार्य गर्दा आसपासका रूखबिरुवा, प्राकृतिक भिरालो जमिन र नाली प्रवाहलाई नकारात्मक असर नपुग्ने गरी कार्य गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-६: बजेट, खरिद, अनुगमन तथा मर्मत सम्भार

१३. बजेट व्यवस्थापन तथा खरिद प्रक्रिया:

(१) सीमा गेट तथा पहिचान स्तम्भ निर्माणका लागि सार्वजनिक खरिद ऐन/नियमावली तथा गाउँपालिकाको खरिद नियमावली बमोजिम उपभोक्ता समिति वा खुला ठेक्का प्रक्रियामार्फत कार्य गराउनुपर्नेछ।

(२) निजी वा संस्थागत साझेदारी (CSR/PPP) मा निर्माण गर्दा गाउँपालिकाको तोकिएको ढाँचा र कार्यविधि पूर्ण पालना हुनुपर्नेछ।

१४. अनुगमन तथा गुणस्तर नियन्त्रण:

(१) निर्माण सामाग्रीको गुणस्तर (कङ्क्रीट क्युब टेस्ट, स्टिल टेस्ट) प्राविधिक शाखाबाट अनिवार्य प्रमाणित हुनुपर्नेछ।

(२) गाउँपालिकाको योजना अनुगमन समिति र प्राविधिक इन्जिनियरको संयुक्त प्रतिवेदनका आधारमा मात्र भुक्तानी निकास गरिनेछ।

१५. मर्मत सम्भार तथा दायित्व:

(१) निर्माण सम्पन्न भएपश्चात् १ (एक) वर्षको अवधि (Defect Liability Period) सम्मको सम्पूर्ण मर्मत दायित्व निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ता समितिको हुनेछ।

(२) तत्पश्चात् सम्बन्धित वडा कार्यालय वा गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकास शाखाले वार्षिक रूपमा रङ्ग रोगन र नियमित मर्मत सम्भारको व्यवस्था मिलाउनेछ।

परिच्छेद-७: विविध

१६. सजाय तथा बाधा अड्काउ फुकाउने:

(१) यस कार्यविधि विपरित अनुमती नलिई वा तोकिएको नाप-उचाइ मिचेर निर्माण गरिएका संरचनाहरू गाउँपालिकाले हटाउन वा भत्काउन सक्नेछ। सो बापतको खर्च सम्बन्धित निर्माणकर्ताबाट असुल गरिनेछ।

(२) यस कार्यविधिको व्याख्या गर्ने वा कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्चन आएमा त्यसको अन्तिम निर्णय गर्ने अधिकार गुराँस गाउँ कार्यपालिकामा निहित रहनेछ।

आज्ञाले,

ओम प्रकाश देवकोटा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत